

حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

چارچوب‌های نظری به‌ویژه آنهایی که مورد بحث و گفت‌وگوی فراوان قرار گرفته و دارای مفاهیم روشنی است، می‌تواند راهنمای عمل قرار گیرد. وقتی از چارچوب و بنیاد نظری سخن به میان می‌آید، یعنی مسئله‌شناسی، روش شناخت و قطب‌نمای عمل. اما بدون چارچوب نظری نه مسئله‌شناسی دقیق صورت می‌گیرد و نه روش شناخت روشن است و راهنمای عملی که منسجم و روشن باشد، وجود ندارد. بدون رویکرد نظری سردرگمی در عمل وجود خواهد داشت. آنچه امروز دیده می‌شود، این است که صحنه اجرایی و عمل در کشور از چارچوب‌های منسجم نظری تهی شده است. نه چارچوب‌ها و رویکردهای نظری بحث و گفت‌وگو می‌شود و نه مسئولان و مدیران چارچوب روشنی در اجرا و عمل دارند. در چنین شرایطی، مثل کسی است در زیر سقفی که سوراخ است و مدام باران می‌بارد، فقط دنبال ظرف است که هر جا چکه می‌کند، قرار دهد. با داشتن چارچوب نظری روشن می‌توان به درستی فهمید در جامعه چه می‌گذرد و چگونه باید عمل کرد. چارچوب‌های نظری خواننده می‌شود اما درک درست و دقیق از آنها وجود ندارد. گاهی فهم از این تئوری‌ها کاریکاتوری است.

نتایج نخستین دوره رتبه‌بندی صنایع کوچک و متوسط کشور

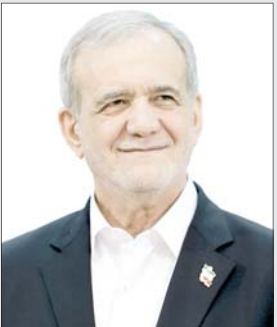

قاسم خرمی

مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی

امروز نخستین همایش رتبه‌بندی صنایع کوچک و متوسط کشور (SME100) برگزار می‌شود که در نتیجه بررسی‌های انجام‌شده در طول یک سال گذشته، صد شرکت برتر و برگزیده در این زمینه به جامعه معرفی خواهند شد. سازمان مدیریت صنعتی به‌عنوان قدیمی‌ترین نهاد مستقل در زمینه مشاوره، آموزش و تحقیق در مدیریت صنایع، تا پیش از این، با هدف تعیین سهم شرکت‌های بزرگ در اقتصاد کلان، فقط مسئولیت رتبه‌بندی شرکت‌های بزرگ با نام صد شرکت برتر (IM1) را عهده‌دار بود که بیست‌وهشتمین دوره آن در بهمن‌ماه امسال برگزار خواهد شد. در این رویداد، به دلیل نوع شاخص‌های سنجش و ارزیابی، عموماً هلدینگ‌ها و بنگاه‌های بزرگ‌مقیاس مشارکت می‌کردند که به صورت طبیعی، شانس چندانی برای دیده‌شدن قدرت و قابلیت صنایع کوچک و متوسط کشور وجود نداشت. از این‌رو برگزاری رویداد (SME100) و تکرار آن در سال‌های آتی را باید اقدامی در راستای عطف توجه همگانی به این بخش از اقتصاد ملی و نظام تولیدی کشور برشمرد. بیجا نیست اگر یادآوری شود که اساساً تأسیس «سازمان صنایع کوچک» ذیل وزارت اقتصاد در سال ۱۳۴۷ نیز از ابداعات و ابتکارات سازمان مدیریت صنعتی بود که در سال ۱۳۶۲ به وزارت صنایع متصل شد. اگر چه اغلب کمپانی‌های بزرگ صنعتی، از فضاها و مقیاس‌های کوچک شروع کرده‌اند و شاید آمال و اهداف بسیاری از صنایع کوچک امروزی، تبدیل‌شدن به صنایع عظیم و حجیم باشند، اما تفاوت میان صنایع کوچک و بزرگ صرفاً در مقیاس‌ها و اندازه‌ها و حتی تیراژ محصول خلاصه نمی‌شود؛ این‌دو، به لحاظ ماهیت و غایت پیدایی، دارای تفاوت‌های اساسی هستند که اگر در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی و صنعتی مورد توجه قرار نگیرد، می‌تواند به نتایج خسارت‌باری منتهی شود. توجه به صنایع کوچک درواقع نظریه‌ای مستقل در توسعه اقتصادی و صنعتی و دارای پس‌زمینه‌ای فکری و فلسفی بود که در کشور ما با کم‌اعتنایی تاریخی مواجه شد. براساس نظریه فیلسوف سیاسی جان رالز، «عدالت به‌مثابه انصاف» که پایه‌های دولت رفاهی در دل نظام سرمایه‌داری لیبرالی را شکل داد، تأمین نیازهای اساسی مثل کار، مسکن، بهداشت و تأمین رفاه عموم جامعه برای شروع رشد و توسعه اقتصادی و صنعتی، نقطه مطمئن‌تر و مناسب‌تری است. این دیدگاه در دهه ۷۰ میلادی، مبانی نظری الگوی «تأمین نیازهای اساسی» در توسعه صنعتی را پدید آورد که صرف رشد اقتصادی و صنعتی بدون فقرزدایی و تأمین درآمد همه اقشار جامعه را توسعه‌یافتگی نمی‌دانست...

دوشنبه ۱۷ آذر ۱۴۰۴
۱۷ جمادی الثانی ۱۴۴۷
۸ دسامبر ۲۰۲۵
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۲۷۴
۳۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

انتقاد پزشک‌پژشکیان از ابرچالش‌های اقتصادی در شرایطی که کلید حل مشکلات در دستان متولیان است

قول اصلاح ردیف اضافه

در «شرق» امروز می‌خوانید: رئیس قوه قضائیه: دانشگاه‌ها باید محل نقد سازنده و تربیت مدیران پاسخ‌گو باشند • چند پرسش درباره مجسمه «زانوزندگان» • نگاهی به فیلم «سینما شهر قصه»؛ مرثیه‌ای برای خاطره جمعی

برگزیده‌ها

گزارش «شرق» از موج جدید شیوع گسترده آنفلوانزا در ایران و جهان

تنفس ویروس مرگبار

گزارش «شرق» از پشت پرده شب جنجالی عزیزی روی آتش زنده

خداداد

حماسه ساز فروغی

تحلیل علی مطهری از جرایب بن بست کنونی

سیاست خارجی در ایستگاه تعلیق

انتقال کودکان ربوده‌شده اوکراینی به اردوگاه‌های تبلیغاتی کره شمالی

دیزنی‌لند «کیم» و «پوتین» برای کودکان جنگ

نگاه

احیای دریاچه ارومیه؛ مأموریت چندمرحله‌ای!

یادداشتی از مهدی زارع

گزارش تیربیک را در صفحه ۷ بخوانید

خط ویژه یا مسیر چندمنظوره؟ روایت یک تصمیم بحث‌برانگیز

«بی‌آرتی» به حاشیه رفت

این گزارش را در صفحه بخوانید عکس Gettyimages

بستر فساد در بانک‌ها

هاشم اورعی

استاد دانشگاه صنعتی شریف

طبق تعریف، بانک مؤسسه‌ای مالی است که با جذب سپرده‌های مردم و به‌کارگیری آن منابع در قالب اعطای تسهیلات، به توسعه بخش مولد اقتصاد کمک می‌کند. البته با چنین تعریفی بانک‌های کشور همه‌چیز هستند جز بانک! با توجه به اهمیت نقش شبکه بانکی در اقتصاد، کشورها اقدامات گسترده‌ای در راستای نظارت دقیق و مستمر بر عملکرد بانک‌ها به عمل می‌آورند؛ برای مثال در آمریکا چنانچه یک بانک سه دوره ۱۵روزه یعنی جمعا ۴۵ روز اضافه‌برداشت داشته باشد، بازرسان نهاد نظارتی FDIC به بانک گسیل شده و بلافاصله اقدامات اصلاحی آغاز می‌شود. این اقدامات باید ظرف یک هفته اجرا شود و در غیر این صورت اعضای هیئت‌مدیره بالادرتگ خلع بد شده و هیئت‌مدیره جدید توسط FDIC منصوب می‌شوند و دستورات نهاد نظارتی را به‌طور کامل اجرا می‌کنند. یکی از نکات مهم در اقدامات اصلاحی این است که اگر بانکی تخلف کرد، دیگر نمی‌تواند به مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره حقوق نجومی و پاداش فضایی پرداخت کند. در بریتانیا مسئولیت نظارت بر عملکرد شبکه بانکی بر عهده Bank of England است که توسط PRA انجام می‌شود. در صورت هرگونه تخلف، نهاد نظارتی بلافاصله در مرحله اول به بانک خاطی هشدار می‌دهد و در صورت عدم اصلاح، اقدام به صدور دستورات لازم‌الاجرا ازجمله اعمال جریمه، محدودیت و تحریم بانک خاطی، جریمه مدیران و سلب حق ادامه فعالیت آنها در بازار مالی و در نهایت ادغام یا پایان فعالیت بانک می‌کند. حال نگاهی می‌اندازیم به عملکرد شبکه بانکی وطنی خودمان. بانک آینده که دیگر نیازی به توضیح ندارد و بوی نامطبوع آن همه تسهیلات و فرارگرفته است. یکی از نمایندگان تهران در مجلس شورای اسلامی به‌تازگی از بانک دیگری نام برد که بیش از ۷۵ درصد از تسهیلاتش را به شرکت‌هایی داده است که به‌نوعی به بانک مرتبط هستند و این رقم حدود ۶۵۰ هزار میلیارد تومان است. بد نیست به خاطر بیاوریم که کل بودجه عمرانی کشور در سال جاری ۴۷۸ هزار میلیارد تومان و سهم آب و فاضلاب یعنی بزرگ‌ترین معضل کشور تنها ۷۸ هزار میلیارد تومان است. بانک دیگری هم حکایت جالبی دارد. در شرایطی که این بانک در سال گذشته بیش از ۳۲ هزار میلیارد تومان یعنی پنج برابر سقف مجاز به اشخاص و شرکت‌های مرتبط خود تسهیلات پرداخت کرده و در ۹ ماه اول سال گذشته با زیان ۱۱ هزار میلیارد تومانی در بخش تسهیلات و سپرده‌گذاری با ناترازی گسترده درآمدها و هزینه‌ها مواجه است، از صندوق توسعه ملی تقاضای دو میلیارد دلار وام برای خود و ۱۸ شرکت وابسته کرده تا از قافله عقب نماند. اما مقام نخست در این مسابقه ترازیک به یک مؤسسه اعتباری اختصاص می‌یابد که با رزوانه ۷۰ میلیارد تومان زیان و ۶۵ هزار میلیارد تومان زیان انباشته در رأس صف بانک‌های رو به ورشکستگی قرار دارد.

مخلص کلام اینکه بررسی صورت‌های مالی بانک‌های کشور به‌ویژه بانک‌های خصوصی، افزایش بی‌سابقه زیان انباشته را نشان داده و از عمق بحران در نظام بانکی خبر می‌دهد. البته این فاجعه فراتر از ولنگاری مدیریتی و شلختگی مالی بوده و لانه فساد است که به‌صورت سازمان‌یافته در پی پیوند نامیوم زو و زور شکل گرفته و گسترش یافته است؛ به‌طوری‌که به لایه‌های مختلف بانک مرکزی هم که قرار است نقش نهاد نظارتی را ایفا کند، رخنه کرده است. کار به جایی رسیده که وقتی بانک مرکزی به‌عنوان نهاد نظارتی با صدور بخش‌نامه‌ای نقش بازی می‌کند، بانک‌های خصوصی حتی زحمت خواندن آن را به خود نمی‌دهند و به سطل آشغال می‌اندازند! سال‌هاست شبکه بانکی کشور از مأموریت ذاتی خود که ارائه تسهیلات به بخش مولد اقتصاد است، فاصله گرفته و به بنگاهداری مشغول شده است و در این میان زور هیچ‌کس هم به آنها نمی‌رسد. رهبری در ملاقات با هیئت دولت در تاریخ ۱۳۹۷/۰۶/۰۷ از عملکرد بانک‌ها به‌شدت انتقاد کردند و در ارتباط با بنگاهداری بانک‌ها فرمودند «بانک‌ها غلط می‌کنند». دریغا که بانک‌ها پس از هفت سال هنوز هم غلط می‌کنند و نهاد نظارتی به‌عنوان ناظر بی‌نظر نقش آفرینی می‌کند. وقتی صاحبان قدرت و مالکان سرمایه دست به دست هم داده و منافع ملی را زیر پای می‌نهند، چه جای تعجب که انتصاب به‌عنوان مدیر ارشد بانک نرخ داشته باشد و برای بالا رفتن میزان اختلاس با هم به رقابت بپردازند و هر وقت هم که صلاح باشد، نگرانی خود را از تاراج بیت‌المال فریاد بزنند. چنانچه قرار باشد روزی شبکه بانکی کشور اصلاح شود، باید در گام اول همه پرونده‌های اعتباری سنگین بانک‌ها شفاف‌سازی شده و در اختیار عموم قرار گیرد. ملت حق دارد بداند این تسهیلات به چه شرکت‌هایی داده شده و مدیران ارشد آن شرکت‌ها چه کسانی بوده‌اند. حق دارد بداند چرا پس از فاجعه بانک آینده، معاون نظارتی بانک مرکزی اعلام می‌کند صاحبان و کارکنان بانک آینده نگران نباشند. درواقع این جمله نهاد نظارتی بیان‌کننده این واقعیت است که شما سپرده‌گذاران و کارکنان بانک‌ها نگران نباشید چون همه ضرر و زیان از بودجه دولت یعنی از جیب ملت پرداخت خواهد شد تا شما به کار خود ادامه دهید و ما هم به کار خود! مخلص کلام اینکه پیش‌شرط توسعه اقتصادی کشور، شخم‌زدن کامل نظام بانکی است. قطعاً بانک به آن بانک کارساز نیست و باید همه این ریشه‌های فاسد را دور ریخت. چنانچه چنین عزمی وجود داشته باشد، آن وقت می‌توان با حمایت شبکه بانکی به کمک بخش مولد اقتصاد به‌ویژه صنعت بخش خصوصی رفته و به کاهش تورم، رشد اقتصادی و در نهایت رفاه ملت امیدوار بود. تنها در این صورت می‌توان ادعا کرد که شعار سال تحقق یافته است؛ در غیر این صورت شعار خواهد ماند و نه بیشتر.

زمان: ۱۷ آذر ۱۴۰۴

مکان: مرکز همایش‌های بین‌المللی صدا و سیما

روابط عمومی شرکت شرک‌های صنعتی استان تهران

اولین همایش

رتبه‌بندی بنگاه‌های کوچک و متوسط

SME100

معرفی صد بنگاه کوچک و متوسط برتر شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور

مهر ۱۳۹۷

سرمایه‌گذاری

تولید

وفاق برای ایران

مذاکره صنعتی شرکت شرک‌های تهران

از مالک و مدیریت صنعتی

مشاوره آموزشی تحقیق